

RAPORT DYNAMICZNY

obowiązujący od roku 2014

Stanisław Mańko
Renata Płonka

Wstęp

- Raport Dynamiczny wytwarzany jest od 2009 roku na zamówienie zainteresowanych rolników,
- Od roku obrachunkowego 2014 wytwarzany jest przez system RDR.
- Podstawą jego wytworzenia są dane z 5 poprzednich lat w stosunku do roku wybranego w Systemie. Zalecane jest, aby Raport Dynamiczny wytwarzany na zamówienie rolnika był po zamknięciu roku obrachunkowego (czyli po wysłaniu danych do Komisji Europejskiej).
- W przypadku, gdy gospodarstwo rolne prowadzi rachunkowość w ramach Polskiego FADN krócej niż 5 lat, wówczas kolumny w raporcie, dla lat w których nie ma danych, zaznaczane są kolorem szarym. Należy nadmienić, że wytworzenie raportu jest możliwe tylko dla gospodarstw, które prowadzą rachunkowość przynajmniej przez okres 2 lat.
- Ważnymi elementami raportu, umożliwiającym szybką ocenę kierunku zmian w sytuacji ekonomicznej gospodarstw są: zestawienie wybranych wskaźników technicznych i finansowych oraz wykresy charakteryzujące dynamikę zmian. Te ostatnie obejmują zmiany:
 - produkcji, kosztów, dotacji, dochodu,
 - bilansu finansowego,
 - cen podstawowych produktów rolnych.
- Dane do raportu dynamicznego pochodzą z Raportów Indywidualnych z poszczególnych lat.

Cel Raportu Dynamicznego

- podstawowym celem raportu dynamicznego jest umożliwienie rolnikom prześledzenie i szybką ocenę zmian jakie zaszły w sytuacji ekonomicznej gospodarstwa w ciągu 5 lat uczestnictwa w Polskim FADN;
- dostarczenie informacji o wynikach działalności GR, jego sytuacji finansowej oraz o wszelkich zmianach majątkowych i finansowych w analizowanym okresie;
- może być podstawą sporządzania planów rozwoju gospodarstwa, zwłaszcza przewidywania zakresu możliwych wahań wyników finansowych;
- może także ułatwić weryfikację poprawności zaewidencjonowanych danych źródłowych;
- jest dokumentem, który poprzez swoją powszechność oraz ujednolicony format umożliwi potwierdzenie umiejętności profesjonalnego gospodarowania, a co za tym idzie:
 - ułatwi ustalanie zdolności kredytowej,
 - uwiarygodni rolników ubiegających się o kredyty bankowe.

Tabela I. Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego ukazuje efekt ekonomiczny działalności bieżącej w roku obrachunkowym.

Jest nadwyżką ekonomiczną przed opodatkowaniem, jaka pozostaje do dyspozycji rolnika i odzwierciedla wartość zrealizowanej w gospodarstwie opłaty za zaangażowanie własnych czynników produkcji, tj. ziemi, kapitału i pracy w prowadzonej działalności gospodarstwa rolnego.

Wskaźnik ten obliczany jest przez podzielenie dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego przez liczbę nieopłaconych osób (FWU).

Wyraża poziom "zarobkowania" członków rodziny rolnika z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
I.	DOCHÓD Z RODZINNEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO	zł	331 161	180 007	361 373	374 569	217 384
I.a.	Dochód z rodzinnego gosp. rolnego na osobę pełnozatrudnioną	zł/os.	210 931	114 654	230 174	279 529	167 218

Tabela II. Przepływy

Prezentację danych o przepływach pieniężnych ograniczono do ukazania rocznych wpłat, wypłat i salda z określonej działalności.

W prawidłowo działającym gospodarstwie saldo z działalności operacyjnej i ogólne saldo z gospodarstwa rolnego powinny być dodatnie. Saldo z działalności inwestycyjnej najczęściej jest ujemne (wypłaty na inwestycje przewyższają wpłaty ze sprzedaży środków trwałych).

Wskaźnik ten informuje o poziomie wsparcia wpłat uzyskanych w działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poprzez dotacje kierowane do gospodarstwa kanałem poza rynkowym.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
II. PRZEPŁYWY*							
1	Saldo przepływów ogółem z gospodarstwa rolnego(1=2+5+8)	zł	343 951	64 109	194 005	183 640	3 941
2	Saldo przepływów z działalności operacyjnej (dochód pieniężny) (2=3-4)	zł	424 078	179 974	504 123	366 934	387 499
3	Wpłaty z działalności operacyjnej	zł	780 560	520 968	849 676	775 050	782 352
4	Wypłaty z działalności operacyjnej	zł	356 483	340 994	345 553	408 115	394 853
5	Saldo przepływów z działalności inwestycyjnej (5=6-7)	zł	-363 927	-238 465	-294 610	-42 806	-262 665
6	Wpłaty z działalności inwestycyjnej	zł	18 501	60 500	120 000	62 987	129 995
7	Wypłaty z działalności inwestycyjnej	zł	382 428	298 965	414 610	105 793	392 660
8	Saldo przepływów z działalności finansowej (8=9-10)	zł	283 800	122 600	-15 508	-140 488	-120 893
9	Wpłaty z działalności finansowej	zł	359 000	228 800	135 000	0	0
10	Wypłaty z działalności finansowej	zł	75 200	106 200	150 508	140 488	120 893
*wartość brutto (z VAT)							
II.a.	Przekazania środków pieniężnych do rodziny rolnika (+) lub od rodziny rolnika (-) w		268 951	244 109	164 005	151 140	35 441
II.b.	Udział (w %) dotacji do działalności oper. we wpłatach z działalności oper.		11,7	12,8	10,2	14,0	13,9

Tabela III. Dotacje do działalności operacyjnej

Otrzymane w danym roku dotacje przedstawione zostały w układzie analogicznym jak w tabeli w Skróconym Raporcie Indywidualnym z poszczególnych lat.

Wskaźnik ten informuje o poziomie wsparcia nadwyżki wypracowanej w działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poprzez dotacje kierowane do gospodarstwa kanałem poza rynkowym.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
III. DOTACJE DO DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ**							
1	Dotacje do działalności operacyjnej (1=2+...+8)	zł	91 616	66 601	86 246	108 718	108 680
2	Jednolita płatność obszarowa (JPO)	zł	26 764	29 173	30 437	31 308	31 153
3	Uzupełniająca płatność obszarowa (UPO)	zł	A 0	A 0	A 0	A 0	A 0
4	Płatność z tytułu zazielenienia	zł	17 982	19 579	20 427	20 880	20 986
5	Dotacje związane z produkcją	zł	9 030	8 764	13 745	17 330	17 914
6	Płatność do obszarów ONW	zł	0	0	0	0	0
7	Płatności rolnośrodowiskowo-klimatyczne	zł	0	0	0	0	0
8	Dotacje do kosztów	zł	33 151	3 799	15 899	6 408	19 723
9	Pozostałe dotacje	zł	D 4 689	D 5 286	D 5 738	D 32 791	D 18 904
**otrzymane A od 2015 roku nie występuje UPO; B do 2014 płatność z tytułu zazielenienia nie występowała; E do 2014 płatności związane z produkcją zawarte są w UPO; D od 2015 w pozostałych dotacjach m.in. płatność dla młodych rolników (do hektara), dotacje i wsparcie o charakterze wyjątkowym							
III.a.	Udział dotacji do działalności operacyjnej w dochodzie pieniężnym w %		21,6	37,0	17,1	29,6	28,1
III.b.	Dotacje otrzymane do inwestycji w zł		0	52 000	120 000	62 987	0

Tabela IV. Koszty

W tabeli zamieszczono ważniejsze z punktu widzenia prowadzenia gospodarstwa koszty produkcji, których udział w większości gospodarstw jest szczególnie wysoki lub charakteryzuje jakość stosowanych technologii produkcji (koszty nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, pasz, paliw, usług oraz remontów).

Pozycja koszty pozostałe razem jest sumą kosztów ogólnogospodarczych, podatków, amortyzacji i kosztów czynników zewnętrznych (opłaty pracy najemnej, czynszów i odsetek).

Wskaźniki te informują jaka jest wysokość poszczególnych grup kosztów w przeliczeniu na 1 ha UR lub na 1 zwierzę. Tak przedstawione wartości kosztów charakteryzują poziom intensywności produkcji.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
IV.	KOSZTY						
1	OGÓŁEM (1=2+6)	zł	519 521	456 268	487 852	514 402	597 473
2	Koszty bezpośrednie razem	zł	359 844	280 750	323 682	318 151	419 091
3	nawozy	zł	55 114	50 470	40 243	87 517	68 767
4	środki ochrony roślin	zł	43 828	32 925	44 377	37 879	43 111
5	pasze	zł	189 560	167 333	203 047	158 993	250 743
6	Koszty pozostałe razem***	zł	159 678	175 518	164 169	196 251	178 382
7	paliwo napędowe	zł	20 512	22 065	15 196	23 800	23 548
8	usługi	zł	13 089	17 663	22 507	17 599	46 077
9	remonty, konserwacje i przeglądy	zł	13 843	11 178	8 592	10 881	12 656
*** koszty ogólnogospodarcze+podatki+amortyzacja+koszt czynników zewnętrznych							
IV.a.	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej w zł na 1 ha UR		2 699,4	1 499,9	1 696,9	2 262,0	2 482,7
IV.b.	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej w zł na 1 LU		1 437,7	1 456,3	2 292,5	1 916,7	3 451,2
IV.c.	Koszt paliw w zł na 1 ha UR		340,4	334,4	230,4	361,6	357,7

Tabela V. Bilans finansowy

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wybranych elementów bilansu finansowego, wzorowaną na Raporcie Indywidualnym.

Dodatkową pozycję stanowią wskaźniki zadłużenia aktywów ogółem, płynności bieżącej oraz kapitał pracujący, którego dodatnia wartość wskazuje na długookresową wypłacalność gospodarstwa rolnego.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
V. BILANS FINANSOWY							
1	AKTYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384	4 323 669
2	Aktywa trwałe	%	89,5	91,9	92,4	90,3	93,4
3	Zemia	%	62,6	64,0	61,5	59,7	61,1
4	Budynki i budowle	%	16,4	15,4	13,7	12,8	14,2
5	Maszyny i urządzenia techniczne	%	3,9	5,8	11,2	10,2	9,7
6	Sady i plantacje wieloletnie	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Zwierzęta - stado podstawowe	%	0,6	0,3	0,4	0,6	0,5
8	Środki trwałe w budowie	%	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
9	Pozostałe aktywa trwałe	%	6,0	6,4	5,5	4,9	7,8
10	Aktywa obrotowe	%	10,5	8,1	7,6	9,7	6,6
11	Zwierzęta - stado obrotowe	%	2,5	2,0	1,9	1,1	1,1
12	Zapasy materiałów w magazynie	%	0,4	0,6	1,1	1,2	0,5
13	Zapasy produktów w magazynie	%	1,1	2,6	2,1	3,5	1,6
14	Należności krótkoterminowe	%	0,6	1,8	0,7	1,0	0,8
15	Pozostałe aktywa obrotowe	%	5,9	1,0	1,9	2,9	2,7
16	PASYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384	4 323 669
17	Kapitał własny	%	87,3	84,5	86,0	89,7	92,6
18	Zobowiązania długoterminowe	%	9,8	12,5	10,6	7,5	5,6
19	Zobowiązania krótkoterminowe	%	2,8	3,0	3,4	2,8	1,8
V.a.	Kapitał pracujący w zł = (kapitał własny+zobowiązania długoterminowe)-aktywa trwałe		288 573,9	197 562,3	177 730,3	296 687,3	209 086,9
V.b.	Wskaźnik zadłużenia aktywów ogółem w % = relacja zobowiązań ogółem do aktywów ogółem		12,7	15,5	14,0	10,3	7,4
V.c.	Wskaźnik płynności bieżącej = relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych		3,7	2,7	2,3	3,5	3,7

Tabela V. Bilans finansowy (1)

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wybranych elementów bilansu finansowego, wzorowaną na Raporcie Indywidualnym.

Przyrost wartości kapitału pracującego w stosunku do roku poprzedniego wskazuje na poprawę sytuacji ekonomicznej gospodarstwa w danym roku. Szczególnie niebezpieczna jest dla gospodarstwa sytuacja gdy kapitał pracujący jest ujemny. Jeśli taki stan utrzymuje się w gospodarstwie indywidualnym przez kilka lat, możliwa jest upadłość gospodarstwa.

Rok 5

L.p.								
V.								
1	AKTYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384	4 323 669	
2	Aktywa trwałe	%	89,5	91,9	92,4	90,3	93,4	
3	Zemia	%	62,6	64,0	61,5	59,7	61,1	
4	Budynki i budowle	%	16,4	15,4	13,7	12,8	14,2	
5	Maszyny i urządzenia techniczne	%	3,9	5,8	11,2	10,2	9,7	
6	Sady i plantacje wieloletnie	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
7	Zwierzęta - stado podstawowe	%	0,6	0,3	0,4	0,6	0,5	
8	Środki trwałe w budowie	%	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	
9	Pozostałe aktywa trwałe	%	6,0	6,4	5,5	4,9	7,8	
10	Aktywa obrotowe	%	10,5	8,1	7,6	9,7	6,6	
11	Zwierzęta - stado obrotowe	%	2,5	2,0	1,9	1,1	1,1	
12	Zapasy materiałów w magazynie	%	0,4	0,6	1,1	1,2	0,5	
13	Zapasy produktów w magazynie	%	1,1	2,6	2,1	3,5	1,6	
14	Należności krótkoterminowe	%	0,6	1,8	0,7	1,0	0,8	
15	Pozostałe aktywa obrotowe	%	5,9	1,0	1,9	2,9	2,7	
16	PASYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384	4 323 669	
17	Kapitał własny	%	87,3	84,5	86,0	89,7	92,6	
18	Zobowiązania długoterminowe	%	9,8	12,5	10,6	7,5	5,6	
19	Zobowiązania krótkoterminowe	%	2,8	3,0	3,4	2,8	1,8	
V.a.	Kapitał pracujący w zł = (kapitał własny+zobowiązania długoterminowe)-aktywa trwałe		288 573,9	197 562,3	177 730,3	296 687,3	209 086,9	
V.b.	Wskaźnik zadłużenia aktywów ogółem w % = relacja zobowiązań ogółem do aktywów ogółem		12,7	15,5	14,0	10,3	7,4	
V.c.	Wskaźnik płynności bieżącej = relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych		3,7	2,7	2,3	3,5	3,7	

Tabela V. Bilans finansowy (2)

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wybranych elementów bilansu finansowego, wzorowaną na Raporcie Indywidualnym.

Dodatkową pozycję stanowią wskaźniki zadłużenia aktywów ogółem, płynności bieżącej oraz kapitał pracujący, którego dodatnia wartość wskazuje na długookresową wypłacalność gospodarstwa rolnego.

Wskaźnik zadłużenia aktywów ogółem informuje jaką część wartości aktywów gospodarstwa rolnego stanowią jego zobowiązania. Miara ta jest sposobem wyrażenia ryzyka finansowego na jakie jest wystawione gospodarstwo rolne. Ma ona największe zastosowanie przy porównywaniu różnych gospodarstw. Wyższa relacja oznacza wyższe ryzyko finansowe. Za generalną zasadę przyjmuje się wartość wskaźnika wynoszącą 50%. Wyższa wartość oznacza, że kredytodawcy mają więcej pieniędzy zaangażowanych w gospodarstwo aniżeli jego właściciel.

L.p.								Rok 5
V.								
1								4 323 669
2								93,4
3								61,1
4								14,2
5	Maszyny i urządzenia techniczne	%	5,9	5,0	11,2	10,2		9,7
6	Sady i plantacje wieloletnie	%	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
7	Zwierzęta - stado podstawowe	%	0,6	0,3	0,4	0,6		0,5
8	Środki trwałe w budowie	%	0,0	0,0	0,0	2,0		0,0
9	Pozostałe aktywa trwałe	%	6,0	6,4	5,5	4,9		7,8
10	Aktywa obrotowe	%	10,5	8,1	7,6	9,7		6,6
11	Zwierzęta - stado obrotowe	%	2,5	2,0	1,9	1,1		1,1
12	Zapasy materiałów w magazynie	%	0,4	0,6	1,1	1,2		0,5
13	Zapasy produktów w magazynie	%	1,1	2,6	2,1	3,5		1,6
14	Należności krótkoterminowe	%	0,6	1,8	0,7	1,0		0,8
15	Pozostałe aktywa obrotowe	%	5,9	1,0	1,9	2,9		2,7
16	PASYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384		4 323 669
17	Kapitał własny	%	87,3	84,5	86,0	89,7		92,6
18	Zobowiązania długoterminowe	%	9,8	12,5	10,6	7,5		5,6
19	Zobowiązania krótkoterminowe	%	2,8	3,0	3,4	2,8		1,8
V.a.	Kapitał pracujący w zł = (kapitał własny + zobowiązania długoterminowe) - aktywa trwałe		288 573,9	197 562,3	177 730,3	296 687,3		209 086,9
V.b.	Wskaźnik zadłużenia aktywów ogółem w % = relacja zobowiązań ogółem do aktywów ogółem		12,7	15,5	14,0	10,3		7,4
V.c.	Wskaźnik płynności bieżącej = relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych		3,7	2,7	2,3	3,5		3,7

Tabela V. Bilans finansowy (3)

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wybranych elementów bilansu finansowego, wzorowaną na Raporcie Indywidualnym.

Dodatkową pozycję stanowią wskaźniki zadłużenia aktywów ogółem, płynności bieżącej oraz kapitał pracujący, którego dodatnia wartość wskazuje na długookresową wypłacalność gospodarstwa rolnego.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
V. BILANS FINANSOWY							
1							4 323 669
2	Wskaźnik płynności bieżącej informuje o zdolności rolnika do spłaty zobowiązań krótkoterminowych. Wskazuje on, w jakim stopniu aktywa obrotowe pokrywają lub są zdolne pokryć zobowiązania krótkoterminowe.						93,4
3							61,1
4							14,2
5	Maszyny i urządzenia techniczne	%	3,9	3,8	11,2	10,2	9,7
6	Sady i plantacje wieloletnie	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Zwierzęta - stado podstawowe	%	0,6	0,3	0,4	0,6	0,5
8	Środki trwałe w budowie	%	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
9	Pozostałe aktywa trwałe	%	6,0	6,4	5,5	4,9	7,8
10	Aktywa obrotowe	%	10,5	8,1	7,6	9,7	6,6
11	Zwierzęta - stado obrotowe	%	2,5	2,0	1,9	1,1	1,1
12	Zapasy materiałów w magazynie	%	0,4	0,6	1,1	1,2	0,5
13	Zapasy produktów w magazynie	%	1,1	2,6	2,1	3,5	1,6
14	Należności krótkoterminowe	%	0,6	1,8	0,7	1,0	0,8
15	Pozostałe aktywa obrotowe	%	5,9	1,0	1,9	2,9	2,7
16	PASYWA OGÓŁEM	zł	3 755 350	3 860 811	4 164 171	4 287 384	4 323 669
17	Kapitał własny	%	87,3	84,5	86,0	89,7	92,6
18	Zobowiązania długoterminowe	%	9,8	12,5	10,6	7,5	5,6
19	Zobowiązania krótkoterminowe	%	2,8	3,0	3,4	2,8	1,8
V.a.	Kapitał pracujący w zł = (kapitał własny + zobowiązania długoterminowe) - aktywa trwałe		288 573,9	197 562,3	177 730,3	296 687,3	209 086,9
V.b.	Wskaźnik zadłużenia aktywów ogółem w % = relacja zobowiązań ogółem do aktywów ogółem		12,7	15,5	14,0	10,3	7,4
V.c.	Wskaźnik płynności bieżącej = relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych		3,7	2,7	2,3	3,5	3,7

Tabela VI. Ziemia: struktura własnościowa

Tabela VII. Ziemia: struktura rodzajowa

W tabeli VI. przedstawiona jest ogólna powierzchnia użytków rolnych w ujęciu ilościowym (w ha) będąca w dyspozycji rolnika w danym roku oraz powierzchnia użytków rolnych dodzierżawianych w danym roku.

Zadaniem tej tabeli jest prześledzenie zmian w zasobach użytkowanej ziemi oraz ich struktury własnościowej.

Dodatkowo przedstawiono czynsz dzierżawny za 1 ha gruntów dodzierżawionych na 1 rok i więcej.

Tabela VII. zawiera dane (w %) o wykorzystywanych przez gospodarstwo użytkach rolnych niezależnie od formy ich własności (własne + dodzierżawione).

Na podstawie tych danych można zorientować się o zmianach w zakresie predyspozycji gospodarstwa do nastawienia produkcyjnego wynikającego ze struktury użytkowania ziemi, o czym przede wszystkim świadczy powierzchnia sklasyfikowana jako sady oraz trwałe użytki zielone.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
VI. ZIEMIA: STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA							
1	OGÓŁEM	ha	60,66	66,39	66,36	66,22	66,24
2	w tym dodzierżawa ziemi na 1 rok i więcej	ha	12,82	9,73	9,70	7,38	5,90
VI.a.	Czynsz dzierżawny w zł za 1 ha gruntów dodzierżawionych na 1 rok i więcej		1 104,1	1 464,5	1 103,1	1 124,7	1 274,6
VII. ZIEMIA: STRUKTURA RODZAJOWA							
1	OGÓŁEM	ha	60,66	66,39	66,36	66,22	66,24
2	Grunty orne	%	99,3	99,4	99,4	99,4	99,4
3	Sady	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	TUZ	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Pozostałe grunty	%	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6

Tabela VI. Ziemia: struktura własnościowa (cd.)

Tabela VII. Ziemia: struktura rodzajowa (cd.)

W tabeli VI. przedstawiona jest ogólna powierzchnia użytków rolnych w ujęciu ilościowym (w ha) będąca w dyspozycji rolnika w danym roku oraz powierzchnia użytków rolnych dodzierżawianych w danym roku.

Zadaniem tej tabeli jest prześledzenie zmian w zasobach użytkowanej ziemi oraz ich struktury własnościowej.

Dodatkowo przedstawiono czynsz dzierżawny za 1 ha gruntów dodzierżawianych na 1 rok i więcej.

Tabela VII. zawiera dane (w %) o wykorzystywanych przez gospodarstwo użytkach rolnych niezależnie od formy ich własności (własne + dodzierżawione).

Na prośbę użytkownika, tabela VI. została zmodyfikowana, aby zawierała informacje o wartości czynszu dzierżawnego za 1 ha gruntów dodzierżawianych na 1 rok i więcej.

Relacja ta informuje jaka jest wartość czynszu 1 ha gruntów dodzierżawianych, które rolnik wydzierżawił na 1 rok lub dłużej.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
VI. ZIEMIA: STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA							
1	OGÓŁEM	ha	60,66	66,39	66,36	66,22	66,24
2	w tym dodzierżawa ziemi na 1 rok i więcej	ha	12,82	9,73	9,70	7,38	5,90
VI.a.	Czynsz dzierżawny w zł za 1 ha gruntów dodzierżawianych na 1 rok i więcej		1 104,1	1 464,5	1 103,1	1 124,7	1 274,6
VII. ZIEMIA: STRUKTURA RODZAJOWA							
1	OGÓŁEM	ha	60,66	66,39	66,36	66,22	66,24
2	Grunty orne	%	99,3	99,4	99,4	99,4	99,4
3	Sady	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	TUZ	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Pozostałe grunty	%	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6

Tabela VIII. Nakłady pracy

W tabeli VIII przedstawiono liczbę osób pełnozatrudnionych (AWU) ogółem w gospodarstwie rolnym oraz liczbę pełnozatrudnionych pracowników najemnych.

Wskaźnik ten informuje o kosztach pracy najemnej w przeliczeniu na pełnozatrudnionego pracownika najemnego (AWU) w ciągu roku obrachunkowego.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
VIII. PRACA: NAKŁADY							
1	Liczba osób pełnozatrudnionych****	AWU	2,22	2,08	1,84	1,82	1,38
2	w tym pracownicy najemni	AWU	0,65	0,51	0,27	0,48	0,08
****	własna+najemna						
VIII.a.	Opłata pracy najemnej w zł/AWU		21 515,4	27 802,0	37 925,9	31 229,2	37 062,5
VIII.b.	Liczba osób pełnozatrudnionych w AWU na 100 ha UR		3,7	3,2	2,8	2,8	2,1

Tabela VIII. Nakłady pracy (cd.)

W tabeli VIII przedstawiono liczbę osób pełnozatrudnionych (AWU) ogółem w gospodarstwie rolnym oraz liczbę pełnozatrudnionych pracowników najemnych.

Wskaźnik ten charakteryzuje poziom nakładów pracy w przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione na 100 ha użytków rolnych.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
VIII. PRACA: NAKŁADY							
1	Liczba osób pełnozatrudnionych****	AWU	2,22	2,08	1,84	1,82	1,38
2	w tym pracownicy najemni	AWU	0,65	0,51	0,27	0,48	0,08
****	<i>własna+najemna</i>						
VIII.a.	Opłata pracy najemnej w zł/AWU		21 515,4	27 802,0	37 925,9	31 229,2	37 062,5
VIII.b.	Liczba osób pełnozatrudnionych w AWU na 100 ha UR		3,7	3,2	2,8	2,8	2,1

Tabela IX. Saldo VAT

Dodatnie saldo VAT wskazuje, że wartość należnego VAT z tytułu sprzedaży produktów lub środków trwałych jest wyższa od VAT naliczonego z tytułu poniesienia na działalność operacyjną lub inwestycyjną. Dla rolnika wówczas korzystne jest funkcjonowanie na zasadzie „rolnika ryczałtowego”.

W przypadku gdy wartość skumulowanego salda podatku VAT jest ujemna przez kilka lat, a prowadzący gospodarstwo ma status „rolnika ryczałtowego”, należy zastanowić się czy nie przejść na ogólne zasady rozliczania VAT.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
IX. SALDO VAT							
1	Skumulowane saldo podatku VAT (1=2+3)	zł	5 864	-28 749	-45 348	-7 431	-20 925
2	Saldo VAT z działalności operacyjnej	zł	11 927	3 127	15 613	11 604	12 764
3	Saldo VAT z działalności inwestycyjnej	zł	-6 064	-31 876	-60 961	-19 034	-33 689

Tabela X. Produkcja ogółem

Wartość produkcji sprzedanej (sprzedaż ogółem) w większości gospodarstw nie pokrywa się ze strukturą produkcji wytworzonej (produkcja ogółem).

W gospodarstwach znaczna część wytworzonej produkcji potencjalnie towarowej wykorzystywana jest w procesie produkcji (nasiona własne i pasze), a część przeznaczana jest na konsumpcję w formie tzw. nieodpłatnych przekazania do gospodarstwa domowego.

Możliwa jest również sytuacja, że wartość sprzedanych produktów w danym roku przekroczy wartość produkcji wytworzonej. Wynika to ze sprzedaży zapasów lub zwierząt wykazanych w bilansie na początku roku. Związane jest to ze zmniejszeniem zapasów lub stanów zwierząt w ciągu roku.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
X. PRODUKCJA OGÓŁEM							
1	Produkcja ogółem	zł	745 479	556 360	744 905	758 789	680 261
2	Sprzedaż ogółem	zł	549 687	405 744	571 726	625 395	584 549
X.a.	Wartość produkcji ogółem na 1 ha UR		12 371,0	8 431,0	11 293,3	11 528,3	10 332,0
X.b.	Koszt ogółem wytworzenia 1 zł produkcji ogółem w zł		0,7	0,8	0,7	0,7	0,9
X.c.	Relacja dotacji do działalności operacyjnej do wartości produkcji ogółem w %		12,3	12,0	11,6	14,3	16,0

Tabela X. Produkcja ogółem (1)

Wartość produkcji sprzedanej (sprzedaż ogółem) w większości gospodarstw nie pokrywa się ze strukturą produkcji wytworzonej (produkcja ogółem).

Produkcja ogółem na 1 ha użytków rolnych charakteryzuje produktywność ziemi w cenach rynkowych (realizacji). Im wyższa jest jej wartość tym lepiej wykorzystywana jest ziemia w gospodarstwie. Produktywność ziemi nie jest jednak jedynym czynnikiem wpływającym na sytuację ekonomiczną gospodarstwa. Wyniki finansowe zależą także od poniesionych kosztów produkcji i uzyskanych dotacji.

Możliwa jest również sytuacja, że wartość sprzedanych produktów w danym roku przekroczy wartość produkcji wytworzonej. Wynika to ze sprzedaży zapasów lub zwierząt wykazanych w bilansie na początku roku. Związane jest to ze zmniejszeniem zapasów lub stanów zwierząt w ciągu roku.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
X.	PRODUKCJA OGÓŁEM						
1	Produkcja ogółem	zł	745 479	556 360	744 905	758 789	680 261
2	Sprzedaż ogółem	zł	549 687	405 744	571 726	625 395	584 549
X.a.	Wartość produkcji ogółem na 1 ha UR		12 371,0	8 431,0	11 293,3	11 528,3	10 332,0
X.b.	Koszt ogółem wytworzenia 1 zł produkcji ogółem w zł		0,7	0,8	0,7	0,7	0,9
X.c.	Relacja dotacji do działalności operacyjnej do wartości produkcji ogółem w %		12,3	12,0	11,6	14,3	16,0

Tabela X. Produkcja ogółem (2)

Wartość produkcji sprzedanej (sprzedaż ogółem) w większości gospodarstw nie pokrywa się ze strukturą produkcji wytworzonej (produkcja ogółem).

W gospodarstwach znaczna część wytworzonej produkcji potencjalnie towarowej wykorzystywana jest w procesie produkcji (nasiona własne i pasze), a część przeznaczana jest na konsumpcję w formie tzw. nieodpłatnych przekazów do gospodarstwa domowego.

Wskaźnik ten jest relacją wartości produkcji ogółem do kosztów produkcji ogółem. Jeśli jest niższy od 1 oznacza, że koszty produkcji nie przekroczyły rynkowej wartości produkcji. Nie jest wystarczającą miarą do oceny efektywności działalności gospodarczej, ponieważ wartość produkcji ogółem nie uwzględnia dopłat. Charakteryzuje jednak jakość gospodarowania w relacjach rynkowych.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
X.	PRODUKCJA OGÓŁEM						
1	Produkcja ogółem	zł	745 479	556 360	744 905	758 789	680 261
2	Sprzedaż ogółem	zł	549 687	405 744	571 726	625 395	584 549
X.a.	Wartość produkcji ogółem na 1 ha UR		12 371,0	8 431,0	11 293,3	11 528,3	10 332,0
X.b.	Koszt ogółem wytworzenia 1 zł produkcji ogółem w zł		0,7	0,8	0,7	0,7	0,9
X.c.	Relacja dotacji do działalności operacyjnej do wartości produkcji ogółem w %		12,3	12,0	11,6	14,3	16,0

Tabela X. Produkcja ogółem (3)

Wartość produkcji sprzedanej (sprzedaż ogółem) w większości gospodarstw nie pokrywa się ze strukturą produkcji wytworzonej (produkcja ogółem).

W gospodarstwach znaczna część wytworzonej produkcji potencjalnie towarowej wykorzystywana jest w procesie produkcji (nasiona własne i pasze), a część przeznaczana jest na konsumpcję w formie tzw. nieodpłatnych przekazania do gospodarstwa domowego.

Możliwa jest również sytuacja, że wartość sprzedanych produktów w danym roku przekroczy wartość produkcji wytworzonej. Wynika to ze sprzedaży zapasów lub zwierząt wykazanych w bilansie na

Wskaźnik ten przedstawia w ujęciu procentowym jaką część wartości produkcji w cenach rynkowych stanowią dopłaty do działalności operacyjnej, kierowane do gospodarstwa kanałami pozarynkowymi. Im wskaźnik jest wyższy tym sytuacja finansowa gospodarstwa w mniejszym stopniu zależy od bieżącej sytuacji rynkowej.

L.p.								Rok 5
X.	Produkcja ogółem	zł	745 479	556 360	744 905	758 789	680 261	
2	Sprzedaż ogółem	zł	549 687	405 744	571 726	625 395	584 549	
X.a.	Wartość produkcji ogółem na 1 ha UR		12 371,0	8 431,0	11 293,3	11 528,3	10 332,0	
X.b.	Koszt ogółem wytworzenia 1 zł produkcji ogółem w zł		0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	
X.c.	Relacja dotacji do działalności operacyjnej do wartości produkcji ogółem w %		12,3	12,0	11,6	14,3	16,0	

Tabela XI. Produkcja roślinna

W poniższej tabeli przedstawiono wartość sprzedaży, ceny sprzedaży, plony czterech najważniejszych produktów roślinnych. Zaprezentowano również strukturę zasiewów podstawowych produktów roślinnych występujących w gospodarstwie

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
XI. PRODUKCJA ROŚLINNA							
			WARTOŚĆ SPRZEDAŻY				
1	OGÓŁEM	zł	207 343	105 812	157 495	249 333	327 117
2	Pszenica	zł	32 848	49 111	23 154	132 796	70 128
3	Rzepak	zł	139 862	0	66 300	0	96 693
4	Buraki cukrowe	zł	31 109	47 597	61 096	94 006	96 761
5	Ziemniaki	zł	0	0	0	0	0
			CENY SPRZEDAŻY				
1	Pszenica	zł/dt	64	82	85	81	90
2	Rzepak	zł/dt	160	0	150	0	223
3	Buraki cukrowe	zł/dt	11	13	11	11	13
4	Ziemniaki	zł/dt	0	0	0	0	0
			PLONY				
1	Pszenica	dt/ha	80	44	57	91	60
2	Rzepak	dt/ha	37	0	30	0	29
3	Buraki cukrowe	dt/ha	700	612	523	693	617
4	Ziemniaki	dt/ha	0	0	0	0	0
			STRUKTURA ZASIEWÓW				
1	OGÓŁEM	ha	60,26	65,99	65,96	65,82	65,84
2	Zboża podstawowe	%	45,1	91,3	61,2	81,7	59,0
3	Pastewne	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Buraki cukrowe	%	6,8	8,7	16,1	18,3	18,2
5	Rzepak	%	39,8	0,0	22,7	0,0	22,8
6	Ziemniaki	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Owoce i warzywa	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Pozostałe uprawy	%	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0

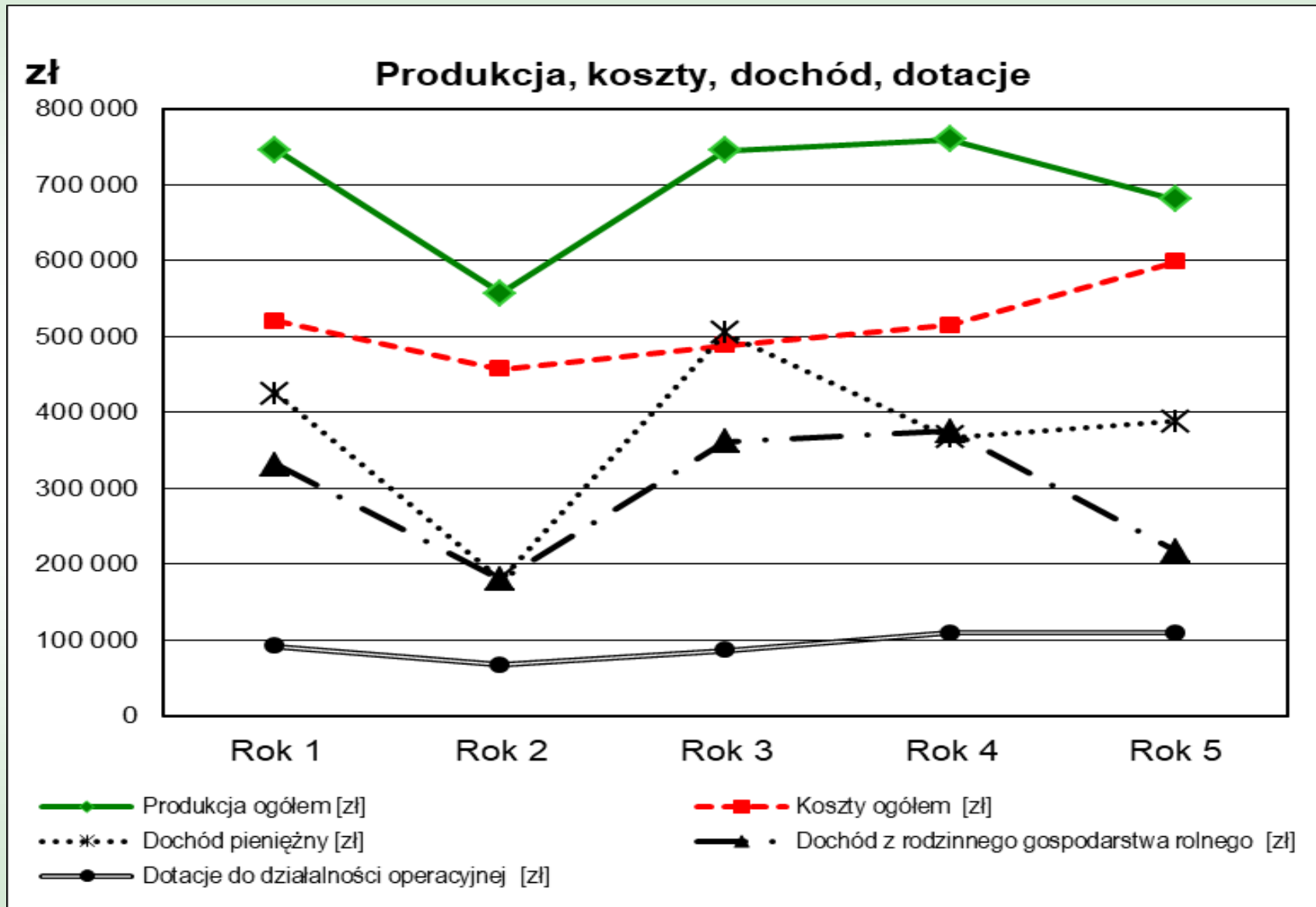
Tabela XII. Produkcja zwierzęca

Poniższa tabela dotyczy produkcji zwierzęcej. Tak jak w przypadku produkcji roślinnej zaprezentowano w niej wartość sprzedaży podstawowych produktów zwierzęcych, ceny sprzedaży wybranych produktów, wybrane wydajności zwierząt oraz zaprezentowano pogłowie zwierząt.

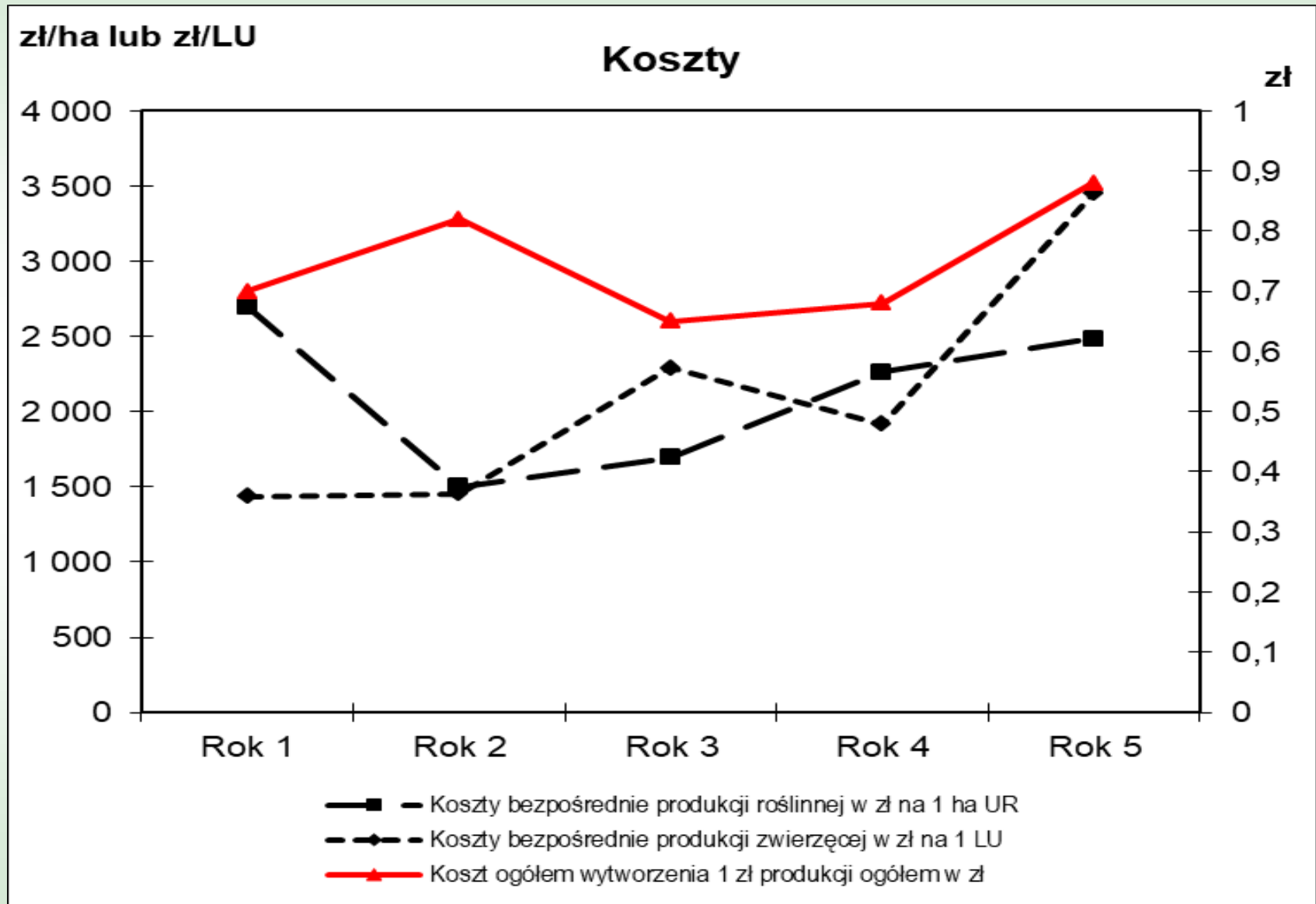
Dodatkowo zaprezentowano zużycie wewnętrzne własnych produktów w gospodarstwie oraz przekazania nieodpłatne do gospodarstwa domowego.

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
XII. PRODUKCJA ZWIERZĘCA							
			WARTOŚĆ SPRZEDAŻY				
1	OGÓŁEM	zł	342 344	299 932	414 231	376 062	257 431
2	Mleko krowie	zł	0	0	0	0	0
3	Żywiec wołowy	zł	0	0	0	0	0
4	Żywiec trzodowy	zł	342 344	299 932	414 231	376 062	257 431
5	Żywiec drobiowy	zł	0	0	0	0	0
6	Jaja konsumpcyjne kurze	zł	0	0	0	0	0
			CENY SPRZEDAŻY				
1	Mleko krowie	zł/100kg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Tuczniki	zł/kg	5,1	4,6	5,2	5,2	4,7
			WYDAJNOŚĆ				
1	Ilość mleka w litrach od krowy mlecznej w roku	l/krowę	0	0	0	0	0
2	Liczba urodzonych prosiąt od maciory	szt./mac.	18	23	24	17	17
			POGŁOWIE ZWIERZĄT				
2	Trzoda chlewna ogółem	szt. fiz.	541	480	405	367	304
3	w tym maciory	szt. fiz.	38	27	28	37	31
4	Bydło ogółem	szt. fiz.	0	0	0	0	0
5	w tym krowy mleczne	szt. fiz.	0	0	0	0	0
6	Drób ogółem	szt. fiz.	0	0	0	0	0
	Zużycie wewnętrzne	zł	122 494	81 050	133 690	83 310	167 588
	Przekazania nieodpłatne	zł	1 275	930	900	0	0

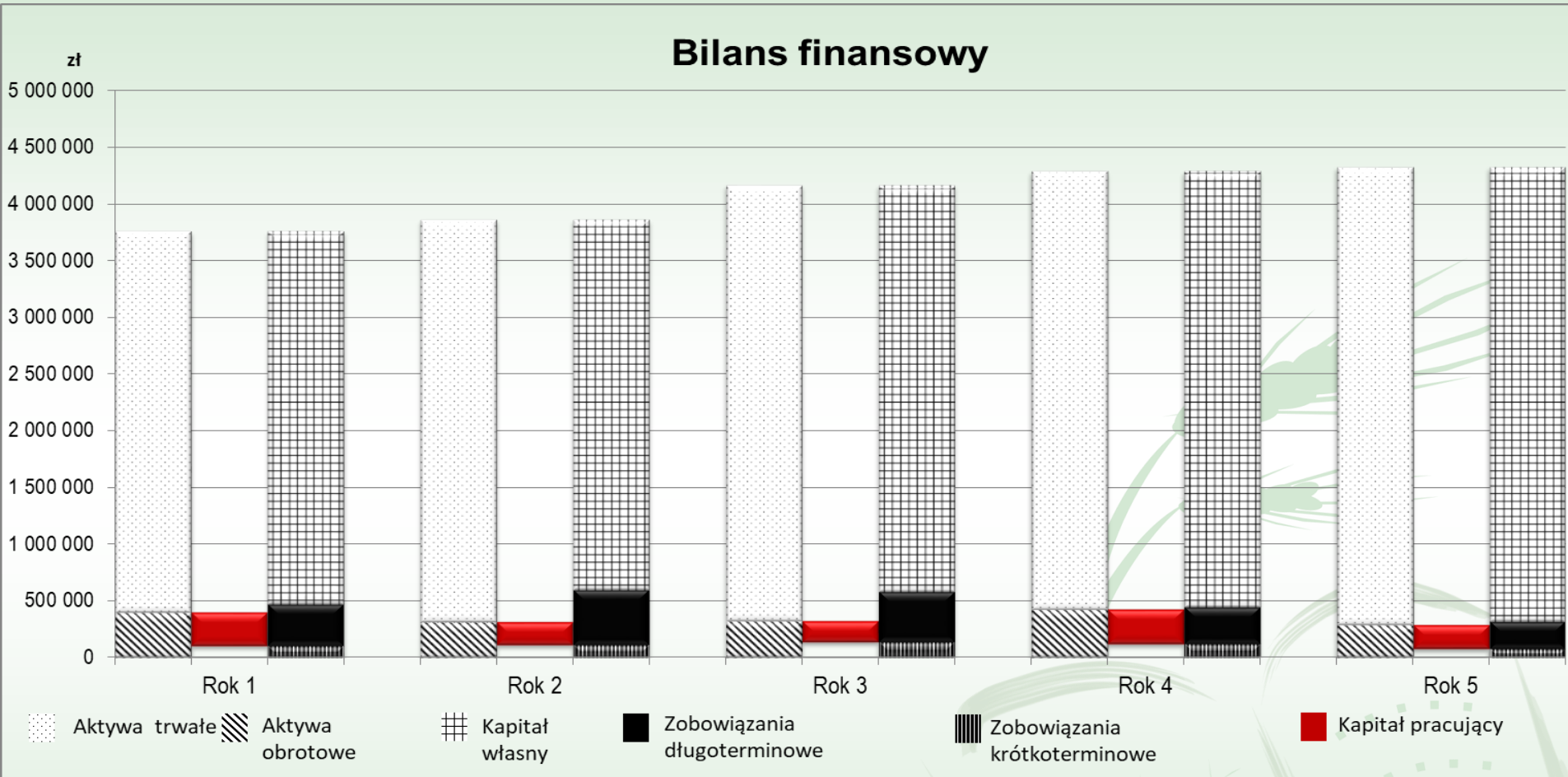
Wykres 1. Produkcja, koszty, dochód, dotacje

Wykres 2. Koszty

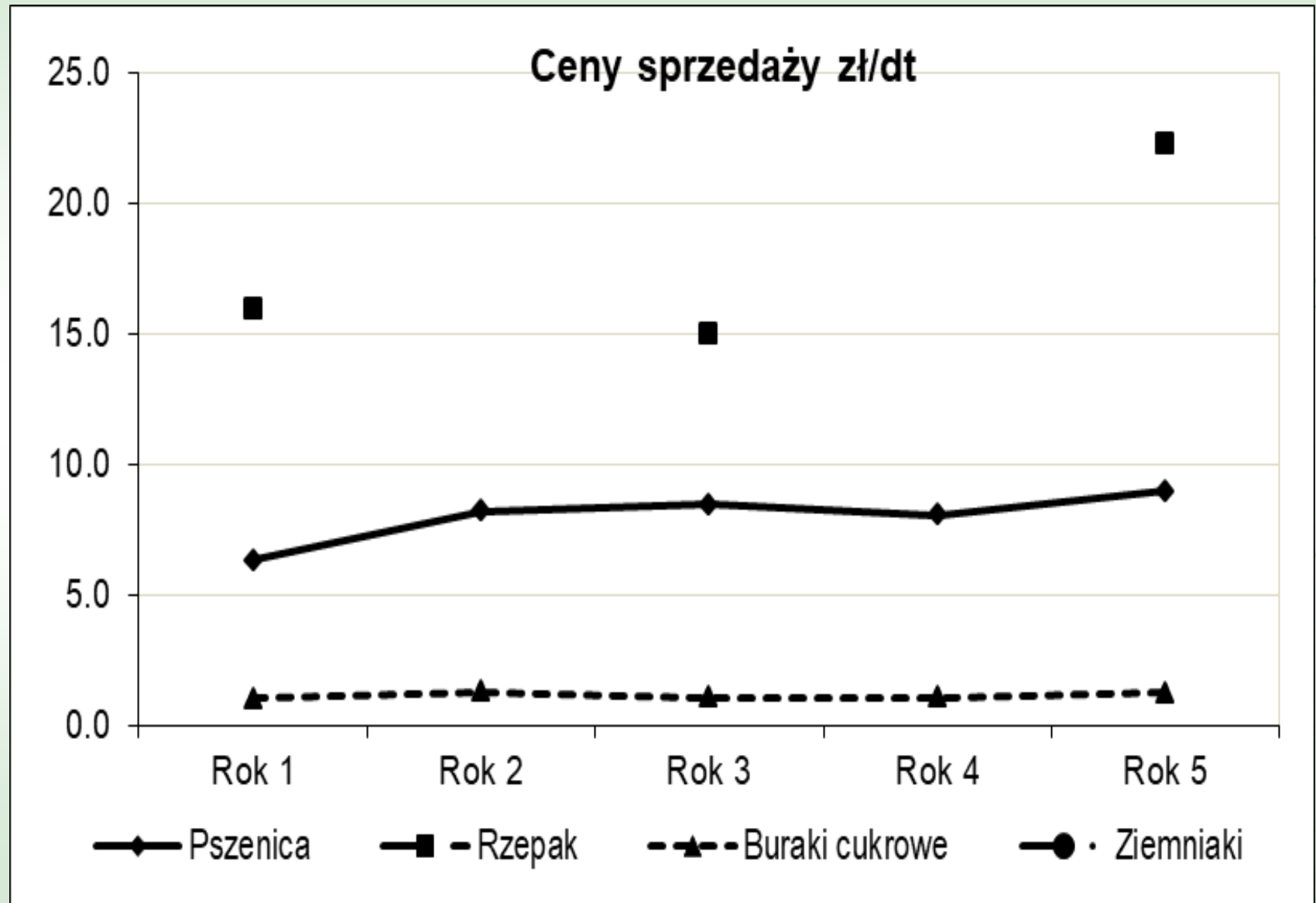
Wykres 3. Bilans finansowy

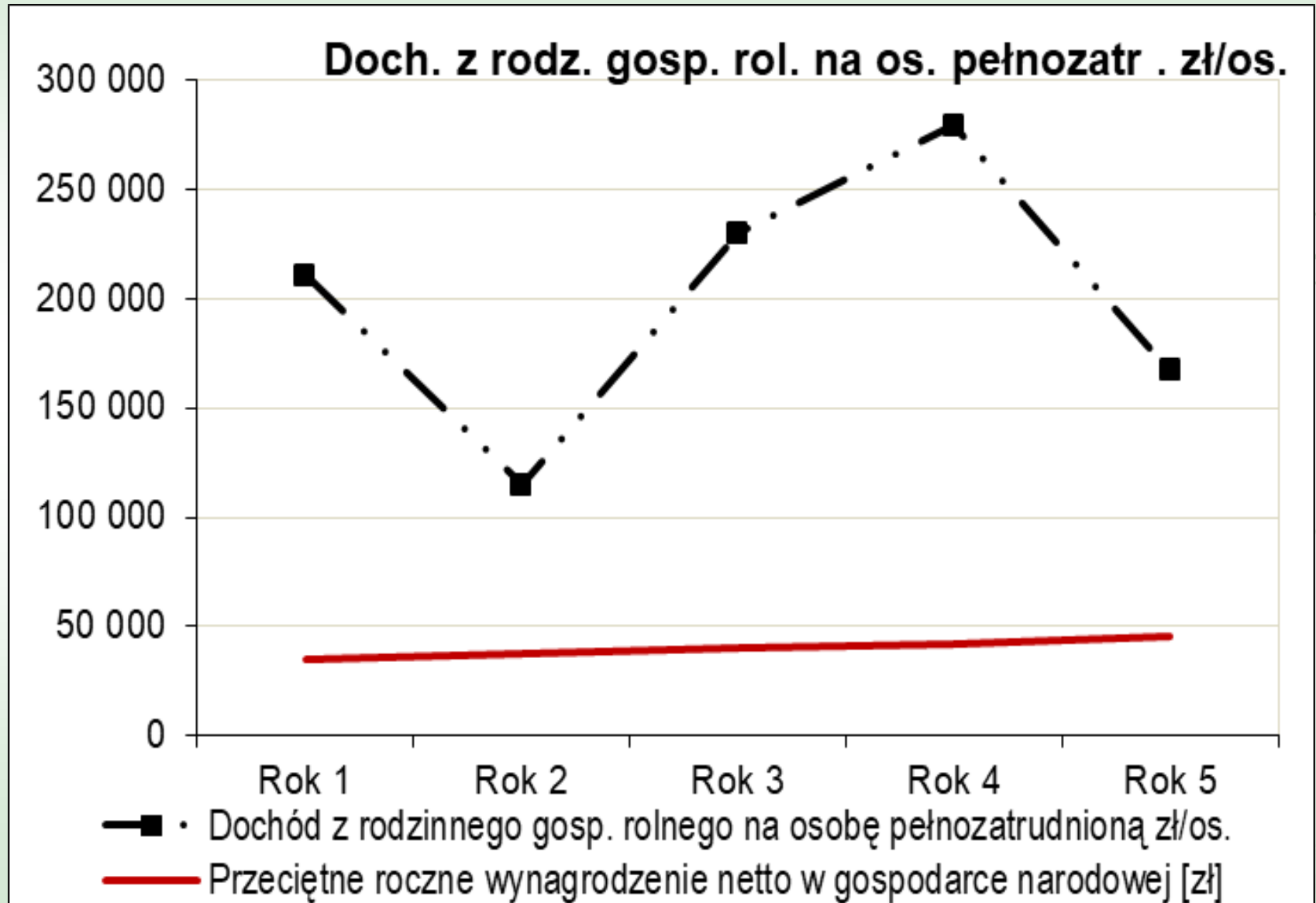
Wykres jest uzupełnieniem danych zawartych w tabeli XII Raportu Dynamicznego i przedstawia wartość oraz strukturę aktywów (lewa kolumna) i pasywów (prawa kolumna) gospodarstwa w układzie klasycznym. Obie te kolumny mają identyczną wysokość (aktywa = pasywa). Po środku zamieszczono kapitał pracujący.

Wykres pozwala na szybkie zorientowanie się o zmianach sytuacji majątkowej gospodarstw (wysokość kolumn) oraz długookresowej zdolności płatniczej (wysokość słupków charakteryzujących kapitał pracujący).

Wykres 4. Ceny sprzedaży

Wykres 5. Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną

Podsumowanie

- ❖ Raport Dynamiczny jest narzędziem wspomagającym zarządzanie gospodarstwem, wspierającym długookresową analizę działalności gospodarstwa i planowanie jego rozwoju oraz ocenę ryzyka działalności związanej z wahaniami sytuacji ekonomicznej związanych z warunkami przyrodniczymi i rynkowymi.
- ❖ Porównanie danych w kolejnych latach, zawartych w Raporcie Dynamicznym, może także ułatwić weryfikację poprawności zaewidencjonowanych danych źródłowych.
- ❖ Znaczne wahania plonów i wydajności jednostkowych zwierząt w kolejnych latach, mogą wskazywać na błędy w stosowanych technologiach produkcji.
- ❖ Działalność operacyjna jest praktycznie jedyną działalnością, w której wypracowywana jest nadwyżka finansowa gospodarstwa. Należy więc szczególną uwagę zwrócić na wahania wpłat i wypłat w tej działalności oraz na salda środków pieniężnych.
- ❖ Powtarzające się przez kilka lat ujemne saldo VAT w gospodarstwie „rolnika ryczałtowego” może wskazywać na celowość rozliczania VAT na zasadach ogólnych.
- ❖ Poziom „zarobkowania” rolnika i jego rodziny najlepiej charakteryzują: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na nieopłaconą osobę pełnozatrudnioną oraz relacja tak przeliczonego dochodu do średniej płacy netto w gospodarce narodowej.
- ❖ Poprawę sytuacji ekonomicznej gospodarstwa przede wszystkim charakteryzują: przyrost kapitału własnego (wyższy od stopy inflacji) oraz przyrost kapitału pracującego.

Dziękuję za uwagę

